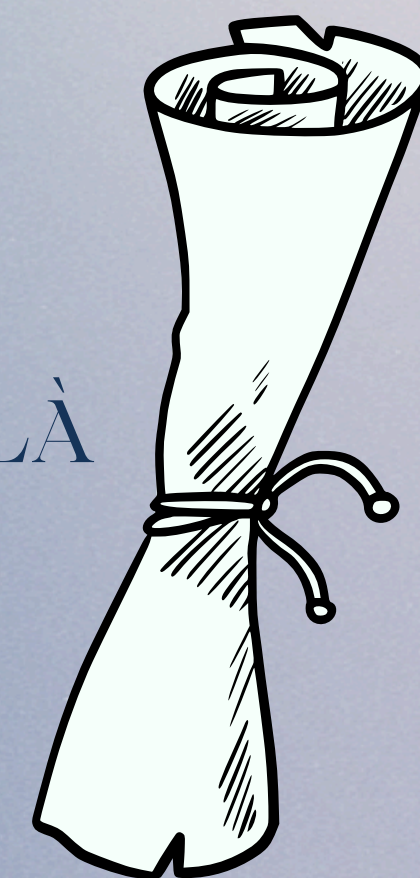

“A la recerca del pergamí perdut”: un viatge interactiu per integrar continguts culturals i literaris a l’aula.

Dra. Ester Marti Sentañes

39es JORNADES INTERNACIONALS PER A PROFESSORAT DE CATALÀ
Universitat Jaume I de Castelló, 18 de juliol de 2025

Introducció

Tractar de manera lúdica l'expansió mediterrània de la Corona catalanoaragonesa

UD - Joc interactiu en línia

4 hores aproximadament

Any 1453, Palau Reial de Barcelona

La reina Maria de Castella està al costat de la seva cadira de vellut. Està molt nerviosa i impacient. La seva mà es mou amb moviments rítmics sobre el seu escriptori. Espera a Violant d'Altafulla, la seva llevadora, dona de ciència i l'única de qui es refia.

Quan arriba Violant li explica que algú acaba de robar un important document: un pergami que conté informació delicada sobre Jaume Sfont, un expert en dret de gran prestigi.

La reina diu que aquest robatori pot crear problemes amb la Generalitat de Catalunya i amb el seu marit, el rei Alfons el Magnànim, que viu a Nàpols des de l'any 1442. Per evitar un escàndol, la reina confia en la intel·ligència de Violant. Vol que recuperi el document.

Violant inspecciona bé la sala. Després de diversa estona sense trobar cap indici s'adona que al costat de la llibreria hi ha per terra un tros d'un teixit de seda. Sembla molt elegant. L'agafa i l'observa amb atenció. Hi veu una petita signatura marró.

Què deu voler dir? És clar!, és la signatura de l'artesà que ha fet el teixit! La Violant ara té finalment una pista. Aquell teixit és del lladre, o d'algú que el coneix. Ara sap perfectament on trobar-lo.

Motivació

- No sempre és factible integrar els components literaris i culturals dins del curs de llengua catalana.
- **Nivells inicials** (A2).
- UD que és també un joc.
- Un **viatge virtual**: a partir d'una història interactiva.
- **Recorregut històric, geogràfic, cultural i identitari** per diferents territoris de la Corona catalanoaragonesa.

El joc

CONEIXEMENTS,
PRÀCTICA I
CONTINGUT ES
BARREGEN AMB
L'ASPECTE LÚDIC

SEGUEIX LES
PREMISSES DE
L'ENFOCAMENT
COMUNICATIU
BASAT EN TASQUES

FER REFLEXIONAR A
L'ALUMNAT SOBRE LA
IDENTITAT CULTURAL
I LINGÜÍSTICA

Aprenentatge col·laboratiu
i democràtic

Objectius

● INTRODUIR I APROFUNDIR DIFERENTS ASPECTES DE LA HISTÒRIA, CULTURA I TRADICIONS DELS TERRITORIS DE L'ANTIGA CORONA D'ARAGÓ.

● CONÈIXER QUÈ FOU L'EXPANSIÓ MEDITERRÀNIA DE LA CORONA CATALANOARAGONESA I ELS LLIGAMS CULTURALS ENTRE ELS SEUS TERRITORIS.

● REFLEXIONAR SOBRE QUINS D'AQUESTS LLIGAMS SÓN VISIBLES, EN PART, ENCARA AVUI.

● REPASSAR I INTRODUIR NOU VOCABULARI SOBRE L'HABITATGE, ELS ESTATS D'ÀNIM, ELS ALIMENTS, ETC.

Continguts

CONTINGUTS CULTURALS

LA CORONA CATALANOARAGONESA:
TERRITORIS, EXPANSIÓ I TRETS
IDENTITARIS.

L'ART GÒTIC: ARQUITECTURA CIVIL I
RELIGIOSA.

ELS LLIGAMS IDENTITARIS DE
L'ALGUER AMB CATALUNYA (S.
ESPRIU)

SEGLE D'OR VALENCIÀ: A. MARCH, J.
MARTORELL I J. ROIG.

EL REGNE DE NÀPOLS D'ALFONS EL
MAGNÀNIM: VERS EL RENAIXEMENT.

Continguts

CONTINGUTS LINGÜÍSTICS

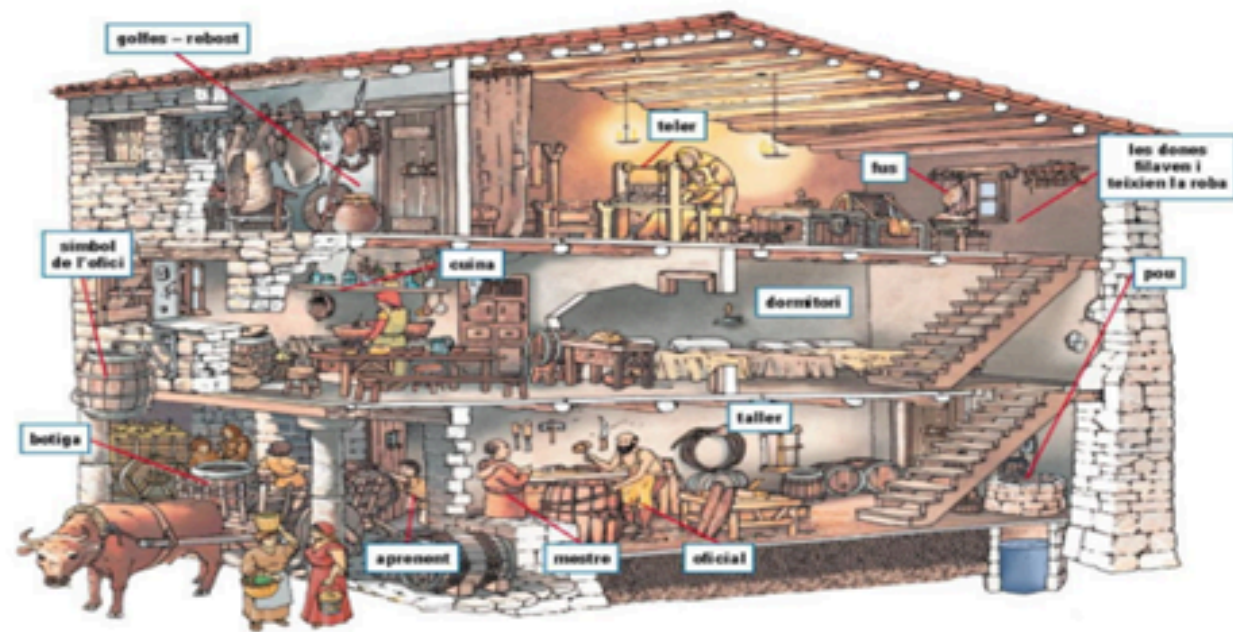
REVISIÓ I INTRODUCCIÓ DE NOU VOCABULARI SOBRE L'HABITATGE.

REVISIÓ DEL VOCABULARI SOBRE ELS ALIMENTS.

REVISIÓ I INTRODUCCIÓ DE NOU VOCABULARI SOBRE ELS ESTATS D'ÀNIM I QUALITATS I DEFECTES.

SEGLE D'OR VALENCIÀ: A. MARCH, J. MARTORELL I J. ROIG.

REVISIÓ DE L'IMPERFET D'INDICATIU I DELS PASSATS.

La casa d'un teixidor medieval. Imatge de <http://www.buxaweb.cat/dossiers/ciutatmedieval.htm>

Completa les frases amb el vocabulari correcte. Compara les teves respostes amb les del teu company. Coincidiu?

1. En Jaume dorm al seu _____.
2. A la cuina hi ha una _____ per cuinar.
3. A la botiga en Jaume ven ____.
4. A les golfes hi guarda _____ per teixir.

Objectius i continguts

OBJECTIUS

- Introduir i aprofundir diferents aspectes de la Història, cultura i tradicions dels territoris de la Corona d'Aragó.
- Conèixer què fou l'expansió mediterrània de la Corona catalanoaragonesa i els lligams culturals entre els seus territoris.
- Reflexionar sobre quins d'aquests lligams són visibles encara avui.
- Repassar vocabulari sobre l'habitatge, els estats d'ànim i els aliments.

CONTINGUTS CULTURALS

- La Corona catalanoaragonesa: territoris, expansió i trets identitaris.
- L'art gòtic: arquitectura civil i religiosa.
- El Cant de la Sibil·la (Mallorca i l'Alguer)
- Els lligams identitaris de l'Alguer amb Catalunya (S. Espriu)
- Breu presentació d'Ausiàs March, Joanot Martorell i Jaume Roig.
- El Regne de Nàpols d'Alfons el Magnànim: vers el Renaixement.

CONTINGUTS LINGÜÍSTICS 1

- Revisió i introducció de nou vocabulari sobre l'habitatge, de lloguer, de propietat i on es troba.
- Revisió del vocabulari sobre els aliments.
- Introducció de les formes preferir, agradar més, estimar-se més, tenir ganes i venir de gust, anar bé més infinitiu.

CONTINGUTS LINGÜÍSTICS 2

- Revisió i introducció de nou vocabulari sobre els estats d'ànim i qualitats i defectes i les seves formes al femení i plural.
- Revisió de l'Imperfet d'indicatiu que els aprenents ja han tractat durant el curs.

Tasca final

Què
hem de fer?

La Delegació a Itàlia de la Generalitat de Catalunya ha creat un concurs on hi poden participar els estudiants de català en aquest país per tal de donar a conèixer què era la Corona catalanoaragonesa.

En grups de quatre creeu un breu vídeo de 2 minuts

Parleu de la Corona d'Aragó i de la seva expansió pel Mediterrani.

Tasca final

Com
ho hem de fer?

- 1 Penseu en una definició de la Corona catalanoaragonesa
- 2 Penseu en els territoris que en formaven part
- 3 Centreu-vos en un o dos territoris
- 4 Feu una pluja d'idees
- 5 Escriviu entre tots el guió del vídeo.

• REPRODUEIX UNA **SITUACIÓ VERSEMBLANT**: UN **VÍDEO** PEL CONCURS CREAT PER LA DELEGACIÓ A ITÀLIA DE LA GENERALITAT DE CATALUNYA.

• L'ALUMNAT HA DE POSAR EN PRÀCTICA ELS DIFERENTS RECURSOS QUE HA ADQUIRIT.

Tasques intermèdies

Tasca intermèdia 1

Sabeu que la Dragonera, segons la llegenda,
es diu així pels dracs que hi viuen?
Ep! No és el que penseu!
Els dracs són les sargantanes a les Illes Balears!

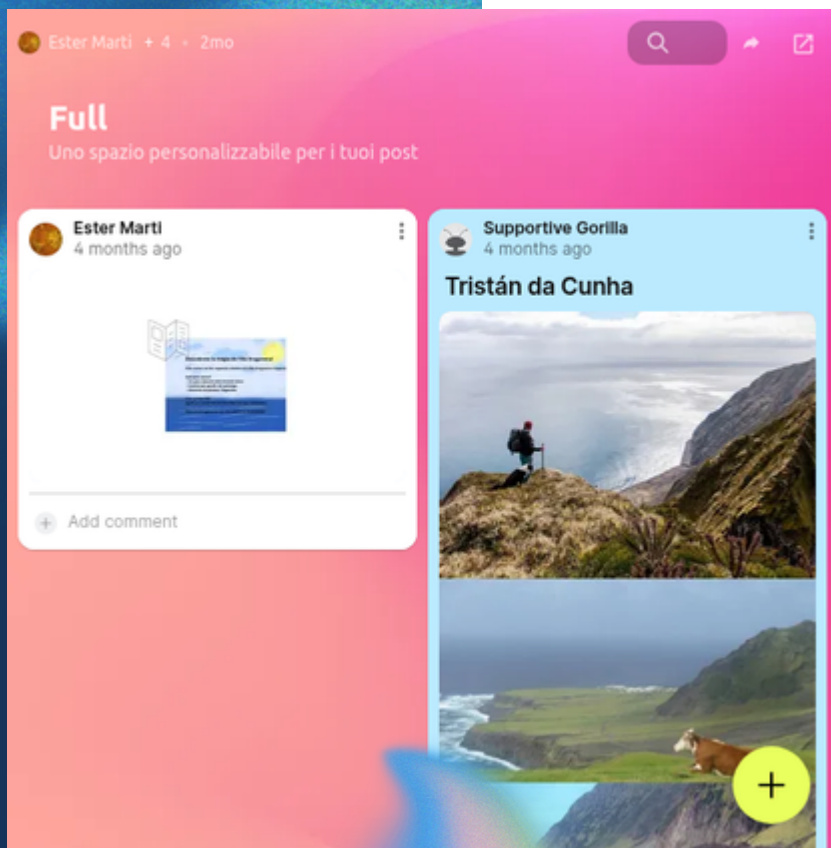
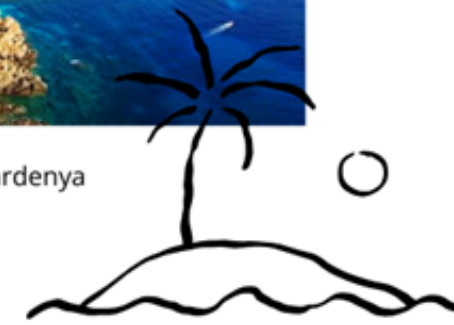
Sa dragonera, arxipèlag balear

Illa de les cols, Sardenya

Sabeu que a les costes de Sardenya, la Corona Aragó,
per defensar-se de les invasions dels turcs al segle XVI
va crear una xarxa de torres costaneres?
Moltes d'aquestes torres encara existeixen,
com la de Villassimus, davant de l'illa de les cols.

Tasques intermèdies

Tasca intermèdia 2 - Act. grup 2 - Un dinar de festa durant els dies penitencials

La ruca és un ingredient del pesto italià.

La pebrada és una salsa medieval feta amb pebre

Quines verdures hi ha a la infografia?

Menú pels dies penitencials

- mel i porro
- peix amb salsa de ruca (o fregit amb salsa d'espínacs i vinagre)
- peix amb pebrada (o cassola de peix)
- menjar de cuillera
- panades
- neules, piment
- fruita seca

Dansa de la mort, Verano

The infographic features a central white box with a menu list. Surrounding the box are various food-related illustrations: a jar of honey with a wooden dipper, walnuts, leeks, a bunch of green leafy vegetables (ruca), a fish, and a small illustration of a dance scene. The background is a light beige color with a subtle pattern.

Coneixeu les panades?

Coneixeu les neules?

Quina fruita seca hi ha a la infografia?

Com es diu vinagre en la teva llengua?

Metodologia i el paper del docent a l'aula

NOVEL·LA D'INTRIGA

La protagonista ha de **resoldre diferents enigmes** i situacions que la portaran pels **diferents territoris mediterranis de l'antiga Corona d'Aragó**. L'alumnat acompanyarà la protagonista en aquest viatge, tot acomplint diverses tasques

EL DOCENT FOMENTA:

1. **L'autonomia** i la responsabilitat dels aprenents.
2. **L'aprenentatge actiu i significatiu**: les activitats proposades permeten als alumnes treballar en contextos reals o versemblants.

EL DOCENT

Una **funció orientadora i de mediació** de l'aprenentatge. En cada activitat aporta un input en forma de materials autèntics. També aporta un input segons les demandes de cada alumne durant les tasques intermèdies i finals, orientat a resoldre les necessitats de l'alumnat.

3. El **pensament crític i creatiu**.
4. El **treball en equip**.
5. La **motivació i compromís**.

Temporització

UD EN TRES SESSIONS (4H)

- La primera sessió (1,5 h), la segona sessió (1,5 h) i part la tercera sessió d'1 h.

EN LES 3 SESSIONS S'HI INCLOUEN ACTIVITATS DE TIPOLOGIA I DINÀMICA DIVERSES

Els alumnes treballen les **quatre habilitats**, tant individualment com en parelles. També es preveuen activitats de grup.

Sessió 1: L'inici del viatge

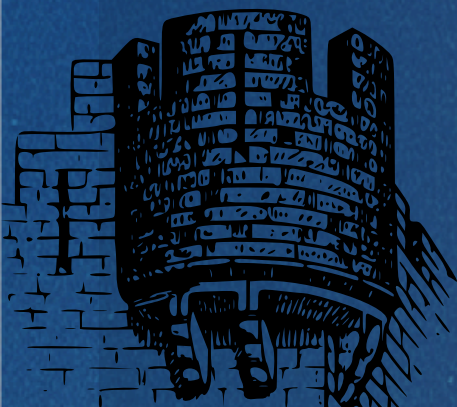
L'alumnat familiaritza amb el **vocabulari** relacionat amb l'art gòtic català, repassa el vocabulari sobre l'habitatge i **reflexiona sobre la identitat cultural i lingüística** de l'Alguer i el significat del Cant de la Sibil·la.

Sessió 2: Seguint la pista

A partir de la continuació de la història interactiva es parla de sobre diversos **trets identitaris del Regne de València i de Nàpols**: el vocabulari de l'Art gòtic civil català, la literatura valenciana del segle XV i la importància de la conquesta de Nàpols per la Corona catalanoaragonesa.

Sessió 3: L'hora de la veritat

Es demana a l'alumnat que en grups de quatre realitzi **un vídeo** de 2 minuts en què es comenti què és la Corona catalanoaragonesa i quins territoris en formaven part.

Els criteris d'avaluació

Instrument d'avaluació del docent a l'aula

INSTRUMENTS D'AVALUACIÓ DE L'ALUMNE A L'AULA

Formulació de preguntes durant la classe

Autoavaluació de les competències adquirides durant la unitat didàctica

Retroalimentació: oral, escrita, informal o formal, immediata o diferida

Avaluació entre iguals, en què l'alumnat analitza com han actuat els/les companys/es i el resultat de la tasca final

Full de seguiment i d'observació

Criteris d'avaluació

Tasca intermèdia i final

Reflexions finals

DIFICULTATS

- Crear una UD basada en tasques és una feina molt agraiada però gens fàcil.
- Tractar temes culturals dins d'un lectorat de català de la Xarxa Lull, és un doble repte.
- La temporalització, tipologia i la distribució de les tasques.

PÀGINA WEB

- Com es desitjava que els aprenents treballessin dins d'un context lúdic la UD s'ha organitzat com un joc amb pistes.
- Per poder garantir als aprenents l'accés a aquests materials didàctics, s'ha optat per la creació d'una pàgina web.

POSADA EN PRÀCTICA

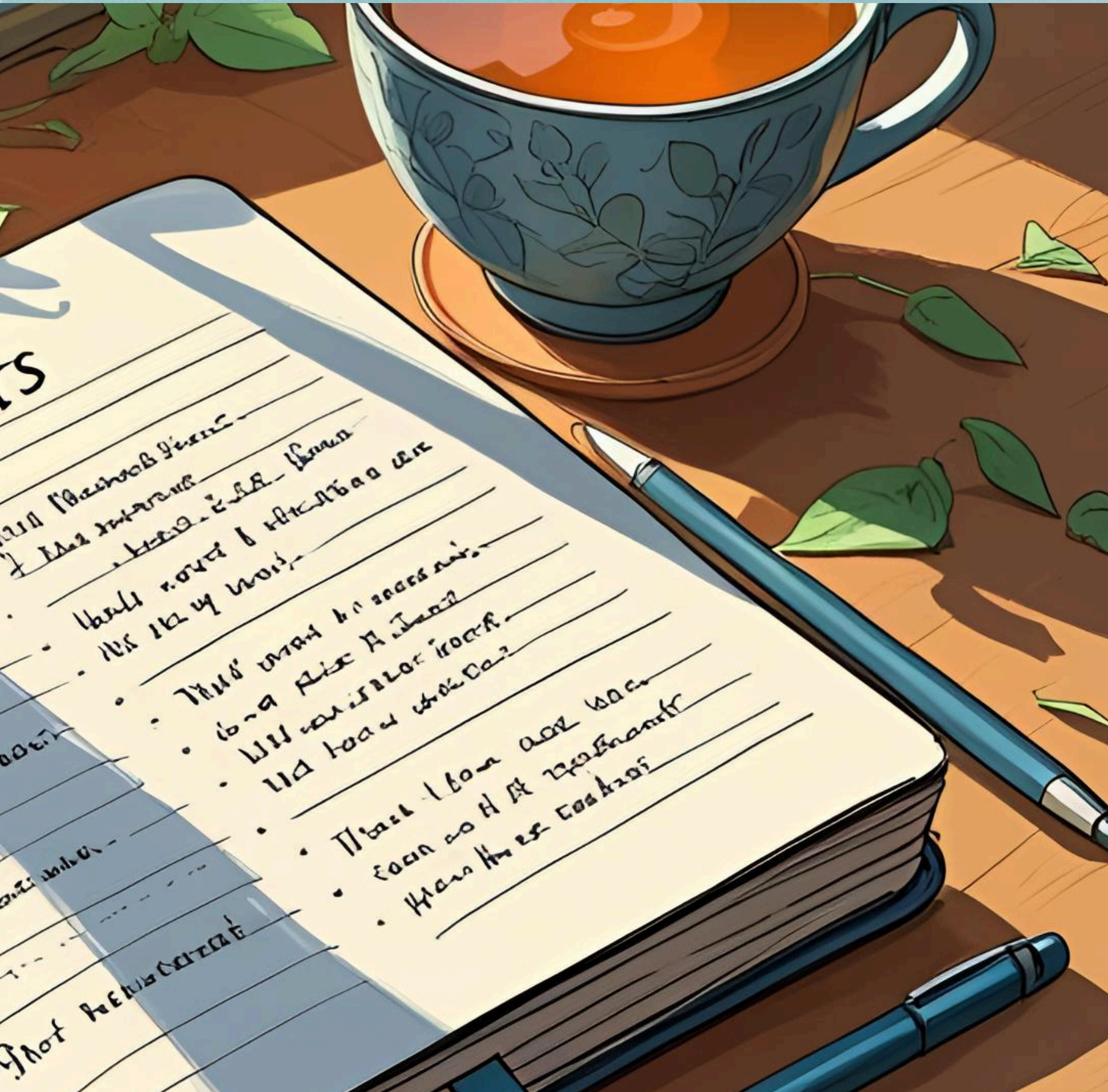
- La UD s'ha posat en pràctica en diferents aules d'aprenents de català de nivell A2 d'universitats italianes.
- Una interessant dinamització de l'aula.
- Augmenta el nivell de confiança i complicitat entre els alumnes i amb el docent.
- Crea un espai amè, que encurioseix.
- Contribueix a millorar les quatre competències lingüístiques de l'aprenent, alhora que l'esperona a continuar la seva formació.

ELEMENTS PER TENIR EN COMPTE

- Nivell dels aprenents.
- Context italià / altres contextos.
- Espai universitari.
- La durada de les tasques.
- Com utilitzar o no fer servir **IA**.

Reflexions finals

PUNTS FORTS

1. Rellevància cultural i històrica

- Permet als estudiants italians establir vincles directes entre la seva pròpia història i la catalana (ex. presència catalanoaragonesa a Sicília i Sardenya).

2. Riquesa interdisciplinària

- Integra coneixements d'història, geografia, cultura i llengua, cosa que afavoreix un aprenentatge més global i contextualitzat.

3. Estímul de la motivació

- El tema desperta interès i curiositat, especialment si es connecta amb elements visuals, audiovisuals o relats històrics.

4. Potencial per a activitats comunicatives

- Es poden crear jocs de preguntes, debats senzills, adaptats al nivell A1-A2, que reforcin la producció oral i escrita de l'aprenent.

5. Contacte amb documents autèntics adaptats

- Permet treballar textos històrics i literaris adaptats, reforçant la lectura i la comprensió lectora.

Diferents moments del joc

Moltes gràcies!

emarti@xarxallull.cat